

LECȚIA DE ISTORIE LA MUZEU. PREFERINȚA PENTRU UN EXPONAT

ADRIANA SPĂȚAN*

I. Argumente

“Parfumul” unei epoci istorice, al unei zile, al unei personalități, al unui colț de viață se poate evoca vizitând Muzeul.

Muzeul, la rândul său, a trecut de-a lungul timpului, de la stadiul de muzeu-depozit, la acela al spațiului deschis publicului, care prin dialog realizează recompunerea și informarea istorică.

II. Demers metodologic

Una din problemele unităților didactice din capitolul “Popoare și spații în antichitate”, clasa a IX-a, poartă numele de “Lumea Europeană”. Realizabilă în 2 ore, conform proiectărilor curriculare anuale, a fost realizată, în același număr de ore, în școală și la muzeu.

Muzeul de Istorie a Municipiului București a organizat expoziția cu tema: „Civilizația lumii în preistorie, antichitate și ev mediu timpuriu”.

Obiectivele operaționale ale lecției au fost:

- O1.** reactualizarea cunoștințelor privind reperele cronologice ale celor trei epoci istorice.
- O2.** reactualizarea conceptului de civilizație umană.
- O3.** cunoașterea elementelor definitorii ale civilizației europene: fundamentele indo-europene, cu accent pe civilizația greacă, romană; determinanta creștină a acesteia.
- O4.** cultivarea comportamentului valoric raportat la spațiul în care se desfășura activitatea, la exponate; în strânsă legătură cu acest comportament se urmărește și abilitatea de a observa, descrie și evalua un exponat din muzeu / expoziție.

* Profesor drd. la Grupul Școlar GH. ASACHI, București.

Recurgând la informarea din Manual și Instrumentele de lucru recomandate², la observația dirijată, conversația euristică, demonstrația, problematizarea, s-a cerut elevilor, organizați în trei grupe de lucru neomogene, să cunoască și să-și noteze pe fișe de lucru: **termeni istorici, atributele unor zeități sau personalități.**

1. Explicați următorii termeni:

grupa I	- civilizație
- votiv
- Legenda Amazoanelor
grupa I	- friză
- Seraphis
- Venus
- Cybele
- antropomorf, zoomorf
grupa III	- să cunoască, să poată localiza pe o hartă, în clasă, spațiile european, african și american la care se refereau exponatele.

La Muzeu, în urma informării din clasă, dar și a informării profesorului (care și-a rezervat un spațiu anume pentru cunoașterea Expoziției și alegerea exponatelor asupra cărora se va concentra atenția), se susțin, frontal, discuții cu elevii și se concluzionează:

1. Care este perioada de timp în care se încadrează expoziția?
- Mileniul IV î.chr. - sec. VIII d.chr.
2. Numiți continentele a căror civilizație se oglindește în expoziție.
- African - civilizație antică egipteană;
- cultul morților - expunerea unei mumii;
- statuete ale zeității Seraphis.
- American - exponate privind cultura materială a aztecilor (mil. III î.ch.) și a mayașilor (mil. I î.ch.).

Concluzie: ingeniozitatea ceramicii antropomorfe.

3. Arătați care este continentul cel mai bine reprezentat?

Continentul european reprezentat de civilizațiile indo-europene:

- civilizația grecilor - exponatele multiple reflectă religia politeistă a acestora: statuete și busturi ale zeităților – Afrodita, Hecate, friza „Legenda Amazoanelor”.

2. Lăzăreanu George, *"Dicționar de mitologie"*, București, Ed. I. Creangă, 1979, 359 p.

- civilizația romanilor – busturi ale împăraților Marc Aureliu, Constantin – caracterizate prin realismul execuției; statuete ale lui Venus din spațiu pontic românesc; obiecte de rit creștin - cruci sculptate în marmură, datând din sec. VII, din același spațiu.

În timpul conversației din Muzeu elevii sunt invitați să-și continue notările pe fișe în legătură cu exponatele observate; sunt conduși prin conversații spre exprimări personale și chiar notați.

Concluziile sunt desprinse de către toți elevii și se referă la:

- varietatea și originalitatea civilizațiilor din cele trei continente;
- strălucirea și interdependența celor două civilizații europene antice – greacă și romană – cu valențe noi, prin asimilarea religiei creștine.

În final, elevii sunt invitați să-și fixeze preferința asupra unui exponat din Muzeu; acesta va fi notat; apoi vor fi invitați să-1 descrie, într-o fișă separată, după următoarea schemă:

- numele și tipul de izvor istoric, care a impresionat pe vizitator;
- descrierea formei, dimensiunii, decorației;
- încadrarea acestuia într-o serie de izvoare;
- aprecieri personale.

O astfel de fișă poate fi o fișă de portofoliu.

III. Concluzii

Lecția la Muzeu presupune un efort deosebit din partea profesorilor și a elevilor. Obiectivul 4 propus - cultivarea comportamentului valoric, formarea abilității de a descrie un izvor istoric, cât și cultivarea simțului estetic pot fi atinse în condiții optime.

În plan relațional, sistemul legăturilor între elevi și a celor între profesor și elevi se poate consolida.

Notarea se poate face în diverse momente, și în mod variat, pe baza fișelor de lucru și/sau a conversației.

Și nu în ultimul rând, plăcerea de a redescoperi și reconstitui istoria se poate obține altfel decât prin litera manualului.